

Notat foretræde for Folketingets Miljøudvalg 23. oktober 2014

Læsevejledning:

Præsentationen er bygget op med en power point præsentation og det nedenstående baggrundsnotat. Power point præsentationen kan anvendes som talenoter under foretrædet i papirform. Der bliver givet vis ikke lejlighed til at vise præsentationen på storskærm. Baggrundsnotatet er en uddybende forklaring til power point præsentationen, og kan anvendes i forberedelsesøjemed. Folketingets Miljøudvalg får forud for foretrædet tilsendt en præsentation om det lokale N forsøg foretaget af Landbo Thy.

Indholdsmæssigt er præsentationen bygget op med tre dele: intro til problemstillingerne, løsningsforslag og en opsamling. Konkret ser det ud som følgende: en slide med fakta om landbruget og dets betydning for dansk økonomi. Herefter præsenteres de hovedbudskaber, I har med til udvalget. Dette følges op med en slide om de konkrete udfordringer landbruget oplever. Dernæst beskrives det lokale forsøg foretaget af Landbo Thy samt to slides med anbefalinger fra rapporten "Flere slagtesvin – Vækst i Danmark". Der slutes af med en slide, der samler op.

Slide 1: Forside

Intet at bemærke

Slide 2: Fakta

Landbruget spiller en helt central rolle i dansk økonomi- både hvad angår arbejdspladser og eksport. I Udkantsdanmark er det vanskeligt at få øje på andre erhverv, der vil kunne erstatte landbrugets position. Der bør være en opmærksomhed på den faldende indtjening, der opleves i erhvervet i disse år. Det er dels problematisk for landmændene, men også for følgeerhvervene – herunder slagterierne. Det er derfor af stor betydning, at landbrugserhvervet har nogle rammevilkår, der sikrer rimelige konkurrencebetingelser. Fødevarerklngen tegner sig for en eksport på ca. 148 mia. kr.. Ca. 183.000 personer er beskæftiget i erhverv indenfor fødevarerklngen. 12,5 pct. af den beskæftigede befolkning i udkantskommunerne er beskæftiget indenfor fødevarerklngen

Slide 3: Hovedpointer

Landbrugets rammevilkår er i høj grad påvirket af miljøkravene. Det er ønskeligt, at man med baggrund heri differentierer kravene til miljøregulering, så det er tilpasset lokale forhold.

Det er ligeledes afgørende, at miljøkrav er baseret på dokumenterede effekter til gavn for miljøet, idet konsekvenserne for landbruget og følgeerhverv ofte er omfattende.

Rammevilkårene – herunder miljøkrav- dækker både over krav, der fordyrer produktionen, men i nogle tilfælde også har betydning for kvaliteten af fødevarer. Aktuelt viser det sig, at proteinniveauet i korn er så lavt, at Danmark må importere fra andre lande både til foder og til konsum. Der er således tale om alvorlige konsekvenser, hvis der både er tale om direkte fordyrende produktion og en ringere kvalitet.

Der er behov for forskning, der kan understøtte produktionsoptimering under hensyntagen til miljø og bæredygtighed. Landmændene og brancheorganisationerne vil gerne den bæredygtige udvikling!

Slide 4: Udfordringer

Rammebetingelserne giver dønninger fra det primære landbrugserhverv til beslægtede erhverv – herunder slagterier og øvrige fødevareforædlingsvirksomheder.

En udfordring i forhold til rammebetingelserne er en oplevelse af overimplementering af EU lovgivning i Danmark – enten via national lovgivning eller via administrativ praksis. På en række områder opleves Danmark som ”klassens duks”, når det kommer til implementering af lovgivning, der begrænser erhvervenes muligheder. Overimplementeringen finder i særdeleshed sted på miljøområdet, hvor skærpede regler for nitratudledning er gældende. Fra begge brancher lyder det, at man gerne arbejder med bæredygtighed og miljøhensyn, men at konkurrenceevnen i mange tilfælde svækkes i betydeligt omfang. Det vurderes, at overimplementeringen har store konsekvenser for såvel konkurrenceevnen som for beskæftigelsen.

Udfordringer (Jammerbugt):

- Erfaringerne med 1. generationsvandplaner med forsinkelser, fejlbehæftede randzonekort, usikkerhed om kompensationen for randzoner skaber et utrygt investeringsklima for landbruget og usikkerhed om hvilke miljøkrav, erhvervet skal leve op til
- Nødvendigt at minivådområder bliver et håndterbart virkemiddel i 2. generations vandplaner
- Vi mangler maksimale N udledninger for vandoplande og vi mangler en kvælstofreguleringsmodel, der tilgodeser lokale forhold.

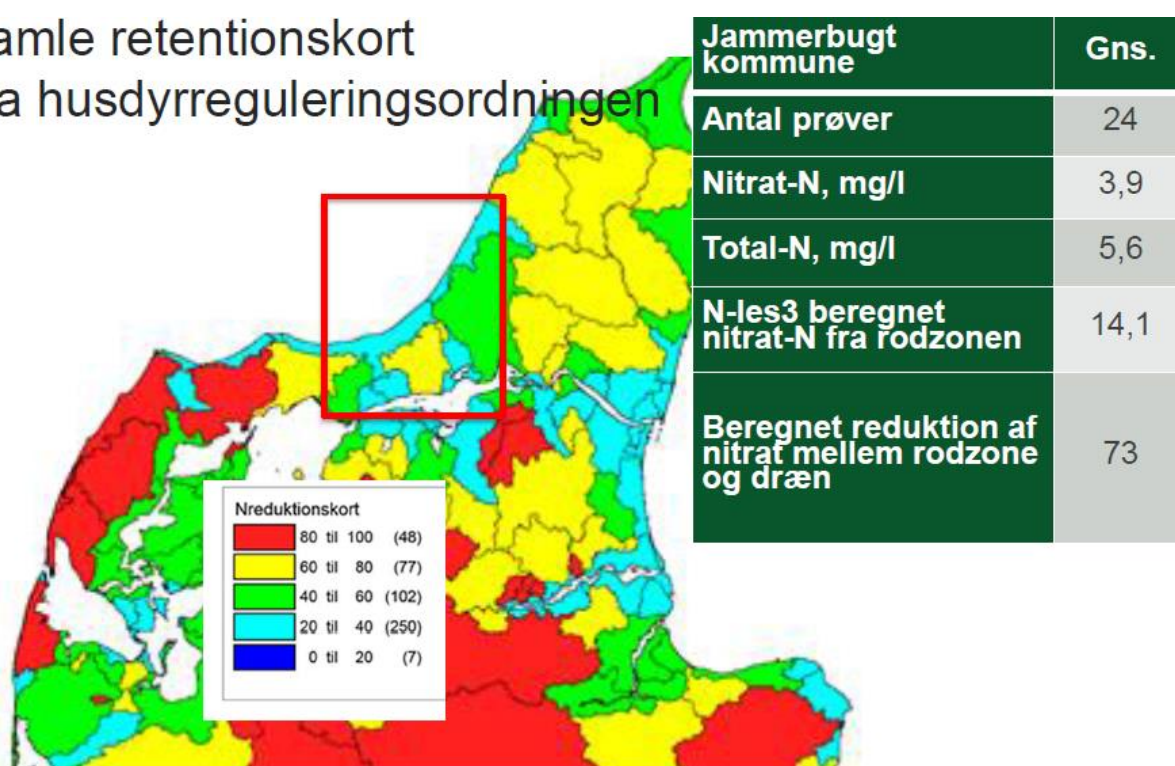
Slide 5-6: Drænvand i Jammerbugt

Drænvandsundersøgelser:

- Drænvandsundersøgelser i Jammerbugt Kommune peger på, at retention-skortene på vores lavbundsarealer er forkerte (se kortet). Det medfører store krav om ekstra efterafgrøder i en miljøgodkendelse; det er meget dyrt for landmanden, og giver ingen miljøeffekt. Desuden døjer vi med, at efterafgrøderne ikke vil etablere sig ordenligt, fordi der i forvejen tilføres for lidt kvælstof til jorden.

- Redox i jorden betyder meget. Jordens evne til at reducere kvælstoffet, så det ikke ender i vandmiljøet. På den gamle havbundflade, som vi har i Jammerbugt Kommune har vi meget reducerede forhold, som de gældende modelberegninger ikke tager højde for. Udvaskningsmodellerne fra amtets tid (før husdyrloven i 2007) gav faktisk en lav kvælstofudvaskning. Amtet målte i øvrigt langt flere steder end styrelsen gør i dag. Ingen i Miljøstyrelsen er villig til at fortælle os, hvad der lige er sket undervejs til de nye modeller.
- Minivådområder er et hit. Vi har f. eks et minivådområde, der modtager drænvand fra 85 ha og fjerner 50 % af kvælstoffet og 85 % af fosfor. Den slags målrettede tiltag er økonomisk rentable hvis de kombineres med optimale forhold på dyrkningsfladen, altså at landmanden får lov til at gødke optimalt.

Gamle retentionskort Fra husdyrreguleringsordningen

Slide 7: Lokalt forsøg

Lokale kvælstofforsøg 2014 – LandboThy

Formålet med forsøget har været at påvise, hvad den nuværende "undergødskning" af markerne betyder i forhold til udbytte og kvalitet. Forsøgsmarkerne blev tilført 40 kilo ekstra gødning – flyttet fra andre marker på bedriften. Resultatet af forsøget viser en opnået nettogevinst på gennemsnitligt 783 kr. pr. hektar for de deltagende bedrifter. Omtrænt halvdelen af nettogevinsten udgøres af et højere proteinindhold i udbyttet, hvilket medfører øget foderværdi samt mindre import af bl.a. soja fra især Sydamerika. Derudover viser beregningen af kvælstofbalancen, at afgrøderne har optaget 60% af den ekstra tilførte gødning, hvilket er det normale i forhold til tilført gødning generelt. Nye forsøg viser desuden at gødskning med op til 40 kg N ekstra giver en yderst minimal merudvaskning.

En beregning for hvad undergødskningen betyder i Thy og på Mors, er estimeret til 60 mio. kr. årligt – en nettogevinst landmændene og herunder svineavlerne går glip af pga. de restriktive regler for gødningsregulering.

Da leverandørerne til især Tican slagteriet i Thisted primært udgøres af små- og mellemstore bedrifter kan det ikke udelukkes, at de bedrifter, der pt overvejer ophør af produktion vil fortsætte, hvis der er udsigt til en bedre økonomi. Derved vil en del af råvaretilførslen være opnået og dermed også bevaring af lokale arbejdspladser.

Resultaterne blev præsenteret for Minister for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Dan Jørgensen i forbindelse med et besøg i Thy og på Mors den 8. september 2014.

Mere information findes i power point præsentationen "Landbo Thy Kvælstof"

Slide 8: 10 anbefalinger **Statslige miljøkrav til landbrug**

I april 2014 udkom "Flere slagtesvin – vækst i Danmark", som er en analyse af vækstmuligheder i slagtesvinsektoren.

http://vsp.lf.dk/~media/Files/Aktuelt/Aktuelt%20-%20Nyheder/Publikation_Flere_slagtesvin_vækst_i_Danmark.ashx

Analysen er udarbejdet i et samarbejde mellem Københavns Universitet, Danish Crown, Tican, Videncenter for Svineproduktion, Landbrug & Fødevarer og Danske Svineproducenter.

Analysen har baggrund i den stigende mangel på råvarer til de danske slagterier, som dermed udgør en trussel mod arbejdspladser også i udkantsområderne. Slagtesvin sendes i stigende antal til udlandet og derved går Danmark klip af blandt andet det voksende vækstpotentiale i Asien.

Slagtesvinbranchen er et konkurrenceudsat erhverv og derfor er det alt afgørende, at erhvervet har de bedst mulige rammevilkår for produktion.

Analysen indeholder 10 anbefalinger, hvor de danske politikere kan gøre en forskel og sikre vækst i stedet for afvikling.

De 10 anbefalinger er her gengivet i forkortet udgave:

EU-ligestilling af harmonikrav for svin

Harmonikravet for svineproduktion bør ligestilles med andre EU-lande.

Harmonikravet regulerer hvor mange husdyr, der må være i forhold til det jordareal, som husdyrgødningen spredes ud på. Formålet er at begrænse og regulere udbringning af husdyrgødning (kvælstof) på markerne. Ifølge Nitratdirektivet må der højst udbringes 170 kilo kvælstof i husdyrgødning pr. hektar om året, svarende til 1,7 dyreenhed. Med vedtagelse af Vandmiljøplan II i Danmark i 1998 blev det politisk aftalt, at skærpe harmonikravet for svin, fjerkræ og mink til 1,4 dyreenhed pr. hektar. Dette medfører øgede udgifter

for producenterne og mange landmænd har etableret produktion af smågrise til eksport for at undgå det høje harmoniareal for slagtesvin.

En EU-ligestilling af harmonikravet vil forbedre slagtesvineproduktionens økonomi med anslået 115 millioner kroner årligt ifølge Videncenter for Svineproduktion.

Omkostningsreduktion på kødkontrol

Der bør indføres en pause for udgifter til kødkontrol udover minimumstaksten på 1 EUR.

I dag betaler de danske slagterier 70 millioner kroner mere for offentlig kødkontrol end de fleste af deres konkurrenter i de øvrige EU-lande. Hvor danske svineslagteriers gebyr til Fødevarestyrelsens Kødkontrol udgør omkring 11 kroner, befinder minimumstaksten i EU sig på 7,5 kroner pr. svin.

Myndighederne har lille tilskyndelse til at effektivisere kontrollen og reducere gebyrerne, når de ikke selv skal betale for den. Derfor bør alle udgifter til kødkontrol, udover EU's minimumstakst på 7,5 kroner, finansieres offentligt, ligesom kødkontrollen bør konkurrenceudsættes for at fremme effektiviteten.

En statslig finansiering af slagterikontrollens omkostninger til 70 millioner kroner om året, vil komme producenterne af slagtesvin til gode gennem højere afregningspriser på slagtesvin. Den statslige finansiering vil gradvist blive mindre, som følge af en mere omkostningseffektiv kødkontrol.

Miljøteknologiordningen under Landdistriktsprogrammet styrkes

Der bør afsættes yderligere 100 millioner kroner om året fra 2014 til nye miljøvenlige stalde til slagtesvin.

Der er behov for at styrke produktivetsudviklingen og konkurrenceevnen i slagtesvine-sektoren. Manglende investeringer i produktionen af slagtesvin forringer produktionsapparatet og medfører et utilstrækkeligt råvaregrundlag. For at udnytte eksportpotentialet bør der afsættes yderligere 100 millioner kroner på miljøteknologiordningen under Landdistriktsprogrammet i 2014. Etableres der en langsigtet støttestruktur på 160 millioner kroner hver år mellem 2015 og 2020 målrettet nye miljøvenlige stalde til slagtesvin, kan det genetablere produktionen af slagtesvin.

Ved ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven vurderer myndighederne om der bruges den miljømæssigt bedste tilgængelige teknik (BAT), og hvilken udledningsreduktion, der vil kunne opnås ved dette. De danske udledningskrav ved anvendelse af BAT er langt skrapere end EU-niveauet. Ifølge Landbrug & Fødevarer medfører alene reglerne for udledning af ammoniak en ekstra omkostning for danske producenter af slagtesvin svarende til 8 kroner pr. svin. Det er en omkostning, som producenterne af slagtesvin i det øvrige EU ikke har. Sættes tilskuddet til miljøteknologi op til et niveau, som neutraliserer denne ekstra omkostning, vil det forbedre konkurrenceevnen for dansk produktion af slagtesvin. Siden 2010 er der kun investeret 40-50 pct. af det beløb, som er nødvendigt for at genetablere produktionen af slagtesvin i Danmark. Et støttebeløb på 160 millioner kr. i 2014 svarer til 8-10 kroner pr. slagtesvin og neutraliserer de danske meromkostninger til miljøteknologi for danske producenter af slagtesvin. Det vil sikre

modernisering af 200.000 eksisterende pladser til slagtesvin og 200.000 nye pladser til slagtesvin, svarende til 800.000 ekstra slagtesvin i 2014.

Fleksibel produktionsret

Der bør ske en ændret fortolkning af EU-lovgivningen og Husdyrgodkendelsesloven.

Ufleksibel regulering af produktionsomfang hæmmer udnyttelsen af et staldanlæg. En landmand, som gradvist ønsker at udnytte ledig staldkapacitet, som er opnået gennem forbedret effektivitet, kan ikke udnytte denne kapacitet som følge af en regulering baseret på antal husdyr. Anmeldeordningen, som skulle gøre det nemmere at udvide indenfor den eksisterende miljøgodkendelse, kan ikke bruges af mange landmænd som følge af overforvaltning af EU-regulering. Derfor bør fortolkningen af EU-lovgivningen og Husdyrgodkendelsesloven ændres.

Den almindelige udvikling i produktivitet hos slagtesvin betyder, at miljøbelastningen pr. svin løbende reduceres. Når en landmand bygger en stald, forventer han også efter 10 år at kunne udnytte sit staldanlæg 100 pct. Men fordi en godkendelse baseres på et bestemt antal dyr, kan mange landmænd kun udnytte stalden 90 pct.

For at imødekomme problemstillingen er der etableret en anmeldeordning, som gør det muligt at anmelde udvidelse af dyrehold i eksisterende stalde uden krav om en ny godkendelse eller tilladelse efter Lov om husdyr. Mange landmænd kan dog ikke bruge ordningen som følge af overforvaltning af EU's VVM-direktiv.

I dag fortolker Miljøstyrelsen, at det kræver en ny VVM-redegørelse selv ved en anmeldt udvidelse af et husdyrhold i eksisterende stalde. På det grundlag er der opstillet et meget restriktivt krav om ikke at udbringe husdyrgødning på bedriftens arealer med fosforklasse 2 og 3.

Det forhold, at miljøbelastningen før og efter anmeldt udvidelse er mindre end det, som kommunen oprindeligt har givet tilladelse/godkendelse til, inddrages ikke i vurderingen. Når der er et loft over, hvor meget et husdyrbrug må producere, vil en udvidelse af antallet af husdyr med blot et enkelt slagtesvin medføre en øget miljøbelastning, som udløser et krav om en ny samlet VVM-redegørelse. Til sammenligning foreskriver VVM-direktivet, at der eksempelvis skal gennemføres en VVM-redegørelse ved etablering af en ny lufthavn men efterfølgende skal der ikke foretages VVM-undersøgelse (screening), hver gang en lufthavn ændrer sine flyplaner.

En mindre snæver fortolkning af VVM-direktivet betyder at slagtesvineproduktionen årligt kan øges med 140.000 til 280.000 slagtesvin i eksisterende stalde. Det vil årligt forbedre svineproducenternes økonomi med 15-25 millioner kroner.

Suspendering af tinglysningsafgiften for unge landmænd

Tinglysningsafgifterne bør fjernes ved førstegangskøb for at hjælpe yngre landmænd.

Det er de unge landmænd, der skal medvirke til at sikre dynamik og fornyelse i erhvervet. Derfor er det nødvendigt med tiltag, som kan lette de unges adgang til landbruget og reducere omkostningerne ved anskaffelse af landbrugsejendomme. For eksempel gennem

fritagelse for tinglysningsafgifter ved førstegangskøb. En sådan afgiftsfritagelse skal indføres i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler, hvilket indebærer, at der skal indbygges et økonomisk loft for fritagelsen (de minimis-støtte).

Landbrugets hjemtager årligt ny gæld for i gennemsnit 4 Milliarder kroner. En generel afskaffelse af tinglysningsgebyr på 1,5 pct. ved erhvervelse af en landbrugsejendom, vil forbedre landmændenes økonomi med 60 millioner kroner årligt. Målrettes lempelsen førstegangskøb bliver beløbet naturligvis lavere.

Slide 9: 10 anbefalinger

Dato for målrettet og individuel gødningsregulering

Det bør besluttes at indføre en målrettet gødningsregulering senest i august 2016.

Den danske miljølovgivning er flere steder indrettet unødvendigt restriktivt. Det begrænser virksomhedernes udviklingsmuligheder og konkurrenceevne. Problemet afspejles særligt i de skærpede danske standardregler for kvælstoftilførsel til markerne, som har medført, at der i en årrække er blevet gødet langt mindre, end jorden og planterne reelt har behov for. Derfor bør det besluttes at indføre en ny og målrettet miljøregulering senest i august 2016.

Kvælstof er det næringsstof, som har størst betydning for udbyttet i de fleste planteafgrøder. Mangler planten kvælstof, falder plantens både proteinindhold og udbyttet. Desuden modner planteafgrøden tidligere eller mere forskelligt. Det medfører også et lavere udbytte samt en dårligere kvalitet af råvarerne. For eksempel er indholdet af protein i korn faldet med omkring 2 pct. gennem de seneste 20 år.

Det er især problematisk, at hele Danmark er udlagt som nitratfrit område, hvorfor man er afskåret fra at regulere nitrat individuelt. Derudover er reglerne for tilføring af husdyrgødning mere restriktive end i andre EU-lande og udformet som generelle produktionslofter for alle landmænd og områder – uanset om de er sårbare eller robuste overfor nitratpåvirkning.

Dermed beskyttes naturen ikke tilstrækkeligt, hvor det er nødvendigt, mens man ikke får nok ud af jorden, hvor den er robust nok. Målrettet regulering vil give nogle landmænd mulighed for at øge deres kvælstoftilførsel, mens andre måske skal tilføre mindre end i dag. Ifølge Landbrug & Fødevarer vil det medføre økonomisk gevinst for 70 pct. af bedrifterne.

På grund af danske særregler for gødning opnås i Danmark mindre kornudbytter og med et mindre proteinindhold end eksempelvis i Tyskland, som har en konkurrencefordel. Beregnet beløber Danmarks nettotab ved undergødskning sig til mellem 1,6 og 3,3 milliarder kroner årligt. Med de nuværende priser er tabet aktuelt i den høje ende.

En mere optimal fordeling af gødning på markerne vil hæve udbyttet og kornets proteinindhold med op til to pct. Det vil kunne reducere sojaindholdet i slagtesvinefoder med op til 25 pct. og spare produktionen af 180.000 hektar sojabønner i eksempelvis Sydamerika, svarende til et areal på størrelse med Lolland-Falster. For at styrke forventningerne til fremtiden og tilliden til danske rammebetingelser, skal det sikres senest i august 2016, at

indføre en ny og målrettet miljøregulering af arealanvendelsen. En målrettet og individuel model for gødningsregulering vil forbedre slagtesvineproducenternes økonomi med anslået 250 millioner kroner om året.

Suspendering af reglen om husdyrtryk

Der bør indføres en pause for reglen om husdyrtryk indtil en målrettet miljøregulering er på plads.

For at erobre markedsandele må en produktiv virksomhed være i stand til at udvide produktionen. Regulering, som gør en udvidelse dyrere, hæmmer virksomhedernes udvikling og produktivitet. Det gælder for eksempel den danske særregel om husdyrtryk, som stiller krav om, at en landbrugsbedrift ved en miljøgodkendelse skal reducere sin kvælstofudvaskning fra landbrugsjorden til vandløb, søer og hav. Reglen er en overimplementering af EU's Habitatdirektiv. Indtil en målrettet og individuel miljøregulering er på plads, bør reglen om husdyrtryk sættes på pause.

I 2011 traf Natur- og Miljøklagenævnet en principiel afgørelse om udvaskning af nitrat til internationale naturbeskyttelsesområder i forbindelse med miljøgodkendelse af et husdyrbrug. Afgørelsen betyder, at enhver udvidelse af husdyrbrug i områder med stigende husdyrtryk, dvs. en begrænset højere kvælstofudledning, i et vandopland, kræver, at bedriften ved en godkendelse skal reducere kvælstofudvaskningen til et niveau svarende til, hvad et plantebrug ville udvaske.

Frem til Miljøklagenævnets afgørelse tillod Miljøstyrelsen en bagatelgrænse, som betød, at hvis dyretrykket steg mindre end 5 pct., skulle kommunen ikke stille yderligere krav til at reducere kvælstofudledningen. Det er muligt at give afslag på en ansøgning om etablering eller udvidelse, alene fordi husdyretrykket i et område er stigende. I 2012 var godt halvdelen af landbrugets husdyrbestand omfattet af reglen om stigende husdyrtryk.

Miljøstyrelsens vejledning går langt videre end grundlaget i EU's Habitat-direktiv, som ligger til grund for reglerne. Konsekvensen er en faldende råvareforsyning hos fødevarer-virksomhederne, tab af eksport og arbejdspladser. Indtil der er indført en målrettet miljøregulering, med udgangspunkt i vandmiljøets tilstand og den individuelle udledning fra husdyrproduktion, bør kommunerne godkende husdyrbrug uden nogen vurdering af, hvorvidt der er et stigende husdyrtryk i vandoplandet. På længere sigt vil et skift til en målrettet regulering efter arealernes sårbarhed håndtere denne problemstilling med udvaskning af kvælstof til internationale naturområder. På kort sigt er brug for en suspension af husdyrloven.

Videncenter for Svineproduktion har vurderet de økonomiske konsekvenser af den danske særregel om husdyrtryk og fortolkningen af EU's habitatdirektiv i forhold til slagtesvin. Ifølge VSP har dette hæmmet etablering af en slagtesvineproduktion på 700.000 slagtesvin om året samt tabte eksportindtægter på 1 milliard kroner årligt.

Fleksibel udnyttelse af produktionstilladelser

Miljøstyrelsen bør præcisere, at en produktionstilladelse må udnyttes fleksibelt efter udsving i produktionen.

Miljøgodkendelser af husdyrbrug indebærer en produktionstilladelse, der blandt andet begrundes i miljømæssige forhold. Husdyrlovens regel om såkaldt kontinuitetsbrud sætter dog snævre grænser for, hvor fleksibelt en produktionstilladelse til husdyrproduktion kan udnyttes. En produktions- eller miljøtilladelse bortfalder delvist, hvis den ikke udnyttes fuldt ud i tre år i træk. Offentlig regulering, der påvirker tilrettelæggelsen af produktionen, kan drive omkostningerne i vejret og medvirke til svag produktivitetsudvikling. Derfor bør fleksibel produktion med naturlige udsving tillades.

Reglerne for kontinuitetsbrud administreres i dag stramt af kommunerne. En husdyrproduktion, som tre år i træk producerer nogle få procent under tilladelsens maksimum, risikerer at få reduceret produktionstilladelsen med samme omfang. Af lovbemærkningerne til husdyrloven fremgår det dog, at det ikke er hensigten at omfatte fravigelser, som kan henføres til naturlige produktionsudsving. Alligevel har der bredt sig en snævert fortolket praksis i mange kommuner. En række landmænd har oplevet, at kommunen foretager en delvis nedskrivning af deres produktionsret, selv om afvigelsen er mindre end 5-7 pct. i forhold til den maksimale tilladte produktion.

Ifølge Videncenter for Svineproduktion er en større fravigelse at opfatte som en afvigelse på mindst 25 pct. i forhold til maksimal tilladt produktion. Derfor bør Miljøstyrelsen præcisere i vejledningsmaterialet til kommunerne, at ved større fravigelser og naturlige produktionsudsving, menes en afvigelse på mindst 25 pct., før der er tale om kontinuitetsbrud. Med hensyn til fortolkning af reglen om kontinuitetsbrud skal der på sigt sikres en ligestilling af husdyrbrug på linje med andre produktionsvirksomheder, som ikke risikerer, at få begrænset deres produktionstilladelse.

Målrettet ammoniakregulering

De danske ammoniakkrav bør målrettes særligt værdifulde og bevaringsværdige naturområder.

Regulering, der begrænser en virksomhed i løbende at udvikle og udvide sit produktionsanlæg vil på sigt hæmme virksomhedens produktivitet. Danske krav til ammoniakudledning er en af de største hindringer for øget slagtesvineproduktion. Danmark har valgt at gå langt videre end EU's minimumsregler kræver, ved at indføre skrappe regler for selv mindre naturområder, der ligger spredt ud over hele landet. Det gør det næsten umuligt at etablere eller udvikle husdyrproduktioner i store dele af landet. Ammoniakkravene bør derfor kun gælde for særligt værdifulde, bevaringsværdige og målsatte naturområder, hvor ammoniakbelastningen er en væsentlig prioritet i den samlede forvaltningsplan for naturen i området.

I foråret 2011 blev der vedtaget en meget restriktiv dansk ammoniakregulering, som er langt skrapper end EU's habitatdirektiv. I Danmark er f.eks. overdrev over 2,5 hektar medtaget som kategori 2 natur (Større heder /overdrev). Her må man maksimalt belaste med 1 kilo ammoniak pr. hektar fra staldene. For kategori 3 natur (§ 3 natur / følsom skov) skal der altid ske en konkret vurdering. Men praksis er typisk blevet den strengeste reguleringsmulighed, dvs. der stilles krav om yderligere 1 kg kvælstof pr. hektar og ikke mere.

Det gør det overordentligt vanskeligt at finde investeringssikre placeringer for udvidelser eller nyetableringer af husdyrbrug. Muligheden for at udvikle sig forsvinder ganske enkelt for mange.

Dato for ny husdyrlov og faste frister for offentlig sagsbehandling

Der bør fastsættes en dato for en målrettet indførelse af individuel miljøregulering og et 6 mdr. loft for offentlig sagsbehandling og indføres en 6 måneders frist for miljøgodkendelse.

Virksomhedernes produktivitet er afhængig af reguleringsmæssige rammer, som fremmer udvidelse af produktion og produktionskapacitet. En uoverskuelig og ufleksibel dansk natur- og miljøregulering påvirker, hvor meget svinekød, der kan fremstilles. Derfor skal indføres en ny miljøregulering som sikre nødvendig fleksibilitet på den enkelte landbrugsbedrift.

I modsætning til i dag bør miljøreguleringen basere sig på konkrete udslip til miljø og natur, hvilket er i god overensstemmelse med EU's direktiv om industrielle emissioner. Det indebærer, at godkendelsen baseres på udledningsgrænser for de væsentligste natur- og miljøpåvirkninger frem for absolutte grænser for antal og sammensætning af dyr. Samtidig skal anvendelse af gødning reguleres adskilt fra husdyrgodkendelsen.

Både Husdyrreguleringsudvalget (2011) og Natur- og Landbrugskommissionen (2013) har anbefalet dette. Miljøstyrelsen har udarbejdet en vision for en ny regulering af staldanlæg, som skal "skabe fordele for husdyrproducenterne, så de får mulighed for at effektivisere og øge produktionen uden fornyet anmeldelse, tilladelse eller godkendelse under forudsætning af, at de fastsatte emissionsgrænser for ammoniak, lugt mv. ikke overskrides." Denne vision skal omsættes til en ny husdyrlov, som skal meldes tidligt ud, for at skabe forudsigelighed for fødevareklyngen, og skal senest træde i kraft i august 2016.

Derudover skal der sikres en sagsbehandlingsgaranti, så en miljøgodkendelse højst tager 6 måneder.

Slide 10: Opsamling

Der er behov for, at tilgangen til miljøet ses i et større perspektiv. Landbrugserhvervet ønsker en bæredygtig udvikling. Samtidig er der behov for et fokus på de konkurrencevilkår landbruget gives. Der er ikke nødvendigvis et modsætningsforhold mellem miljøhensyn og landbrug. Det lokale forsøg fra Landbo Thy er et tydeligt eksempel på, at miljø, økonomi og kvalitet kan spille sammen. Der skal derfor lyde en opfordring til at se på de lokale forhold og satse på forskning på området.